

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/78/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124223810
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Radomská
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:7124223810.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Radomskej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovéj v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: V. Z., D.. XX.X.XXXX, Z. Z., D.. XX.X.XXXX, A. Z., D.. XX.X.XXXX V. Z. Z., D.. XX.X.XXXX, všetci zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny G., na návrh matky U. U., D.. XX.X.XXXX, N. W. XXX/X, D. O., za účasti otca L. Z., D.. XX.XX.XXXX, H. N. X. XXX, H.. Č.. Ú.Z. D. S. H. P. Z. G. - Š., N. X, zast. JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom, so sídlom Palackého 1, Košice v konaní o pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností a o uložení povinnosti matke poskytovať otcovi informácie o maloletých deťoch, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Mestského súdu Košice č.k. 85P/187/2024-98 zo dňa 9.4.2025 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh matky na pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Mestský súd Košice ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. P o z b a v u j e otca L. Z., D.. XX.XX.XXXX výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletej Z. Z., D.. XX.XX.XXXX a k maloletej V.Ž. Z., D.. XX.XX.XXXX.

II. O b m e d z u j e otca L. Z., D.. XX.XX.XXXX vo výkone rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému A. Z.É., D.. XX.XX.XXXX a maloletému Z. Z., D.. XX.XX.XXXX v rozsahu práva osobnej starostlivosti o maloletých, práva styku s maloletými a práva zastupovať maloletých.

III. Návrh otca na uloženie povinnosti matke pravidelne ho informovať o maloletých deťoch z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 38 ods. 2, 3, 4, § 39 ods. 4, § 24 ods. 6 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Vykonaným dokazovaním má súd právoplatným rozsudkom Mestského súdu Košice č. k. 8T/18/2024-558 zo dňa 10.9.2024 za jednoznačne preukázané, že zo strany otca došlo k sexuálnemu zneužitiu oboch jeho maloletých dcér. K uvedenému konaniu sa otec v rámci trestného konania priznal a za toto konanie mu súd uložil trest odňatia slobody, ktorý si v súčasnosti odpykáva. Uvedené konanie otca dosahuje tak závažnú intenzitu zneužitia rodičovských práv a povinností, že podľa názoru súdu bez ďalších pochybností doslovne napĺňa podmienky ustanovenia § 38 ods. 4 Zákona o rodine pre pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým dcéram, a preto súd návrhu matky v tejto časti vyhovel.

Pri posudzovaní návrhu matky na pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým synom A. V. Z. sa súd spravoval príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine, pričom má za to, že v priebehu tohto, ani súvisiacich konaní, nebolo tvrdené, ani preukázané, že by sa otec dopustil zločinu sexuálneho zneužívania aj na maloletých synoch. Rovnako nebolo tvrdené, ani zistené, že by otec výkon svojich rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletým synom nejakým spôsobom zneužíval alebo závažným spôsobom zanedbával. Súd poukazuje na to, že z ustanovení Zákona o rodine jasne vyplýva, že predmetného konania sa musí rodič dopustiť voči konkrétnemu dieťaťu, voči ktorému má byť výkon rodičovských práv a povinností pozbavený, nie k akémukoľvek dieťaťu. Preto má za to, že vo vzťahu k maloletému A. V. Z. neboli naplnené podmienky stanovené Zákonom o rodine pre pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností a v tejto časti návrh matky musel zamietnuť.

Zisťovaním skutočného stavu veci má však súd za preukázané, že trestným odsúdením otca vo veci sexuálneho zneužívania jeho dcér, ako aj vo veci prechovávaní detskej pornografie, boli naplnené ustanovenia Zákona o rodine pre obmedzenie otca výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletým synom, a to z dôvodu, že uvedeným konaním bol preukázaný dlhodobý neusporiadaný spôsob života otca. Uvedené konanie a spôsob života otca je v hlbokom rozpore s dobrými mravmi, ako aj s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Súd preto dospel k záveru, že je namieste otca obmedziť vo výkone jeho rodičovských práv k maloletým synom, a to za účelom ochrany záujmov maloletých detí. Súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave, spisová značka 15CoP/30/2023, zo dňa 11.10.2023, cit.: „V posudzovanej veci matka maloletého dieťaťa návrh na pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností, ..., odôvodňovala charakterom trestných činov, za ktoré bol otec odsúdený (prečin sexuálneho zneužívania ...) a existenciou ďalších trestných konaní týkajúcich sa trestných činov sexuálneho zneužívania páchaných otcom na maloletých dievčatách... v posudzovanom prípade vykonaným dokazovaním zistené skutkové okolnosti prípadu nie je možné podriaďiť pod ust. § 38 ods. 4 Zákona o rodine, keďže tieto nesmerujú k úvahe, že by otec zneužíval svoje rodičovské práva a povinnosti týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo že by výkon rodičovských práv a povinností, napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbával... Závažné zistenia týkajúce sa osoby otca vo vzťahu k ním páchanej trestnej činnosti, však pri zohľadnení záujmu maloletého dieťaťa, plne opodstatňujú obmedzenie rodičovských práv a povinností otca podľa § 38 ods. 2 Zákona o rodine.“

V súlade s ustanovením § 38 ods. 3 Zákona o rodine súd presne vymedzil oblasti, v ktorých otca obmedzil vo výkone jeho rodičovských práv a povinností, a to v rozsahu práva osobnej starostlivosti o maloletých, práva styku s maloletými a práva zastupovať maloletých. Tieto oblasti podľa názoru súdu sú odôvodnené povahou trestnej činnosti otca v minulosti, ako aj skutočnosťou, že otec prechovával v elektronických zariadeniach pornografické materiály týkajúce sa aj maloletých chlapcov, čím podľa názoru súdu predstavuje nebezpečenstvo aj pre svojich maloletých synov do budúcnosti, pričom súd považuje za nevyhnutné maloleté deti pred hrozbou trestnej činnosti otca eventuálne namierenej proti nim chrániť. Osoba otca preukázateľne nie je spôsobilá osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, realizovania práva stretávania sa s maloletými deťmi, ani zastupovania ich záujmov bez ohrozenia maloletých detí. Keďže obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností nedosahuje intenzitu ich pozbavenia, súd zväžil každú oblasť rodičovských práv a povinností osobitne a otca neobmedzil v jeho práve a povinnosti spravovať majetok maloletých detí, keďže na základe dôvodov, pre ktoré dospel k potrebe obmedzenia v ostatných oblastiach, nezistil ohrozenie záujmov maloletých detí otcom pri prípadnej správe ich majetku v budúcnosti.

Súd na dôvažok a do budúcnosti pre ďalšie fungovanie matky a maloletých detí opätovne poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave, spisová značka 15CoP/30/2023, zo dňa 11.10.2023, cit.: „... obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností otca v otázke zastupovania maloletého dieťaťa ... v nadväznosti na § 28 ods. 3 Zákona o rodine znamená, že takéto právo (zastupovať maloleté dieťa)

vykonáva matka výlučne sama, pričom ust. § 35 Zákona o rodine o možnosti rodiča obrátiť sa na súd pri nezhode sa v tomto prípade neuplatňuje (je vylúčený). ... výkon práva zastupovať maloleté dieťa patrí výlučne matke.“

V rámci záverečného vyjadrenia v konaní právny zástupca otca predniesol zmenený návrh otca na uloženie povinnosti matke pravidelne informovať otca o podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí. Tým zmenil pôvodný protinávrh otca, ktorým sa otec domáhal zmeny zákazu styku uloženého v rozvodovom konaní.

Tento zmenený návrh otca súd zamietol, a to na základe všetkých dôvodov a úvah súdu uvedených vyššie, z ktorých vyplýva, že podľa názoru súdu otec predstavuje pre svoje deti nielen nevhodnú rodičovskú osobu, ale predstavuje pre ne nebezpečenstvo a práve týmto rozhodnutím o jeho pozbavení / obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností sa súd snažil maloleté deti pred akýmkoľvek pôsobením otca, osobnom či na diaľku chrániť, a tým mu zamedziť ďalej negatívne vplývať na zdravý vývoj detí, ako aj zabezpečiť ich bazálne bezpečie, integritu a pocit stability. Súd má za to, že nie je v záujme detí, aby bol otec pravidelne informovaný o podstatných veciach, ktoré sa ich týkajú. Otec svojím konaním ohrozil zdravý vývoj detí a súd považuje z jeho strany za cynické vyjadrenia, ako sa plánuje po ukončení výkonu trestu opätovne zaradiť do života svojich detí, pričom z nich nevyplýva žiadne uvedenie si otca závažností jeho činov, ktorých sa dopustil voči maloletým deťom. Súd má za to, že právo otca na informácie o jeho maloletých deťoch, ktoré mu vyplýva zo Zákona o rodine, nemožno nadradiť nad práva detí na bezpečie a ochranu súkromia pred rodičom, ktorý im svojím konaním dlhodobo a úmyselne spôsoboval závažnú ujmu, pričom nad svojím konaním doposiaľ neprejavil žiadnu ľútosť, zodpovednosť za uvedené skutky pripisuje maloletým deťom, ktoré v danom čase mali Z. - P. rokov, čím vzbudzuje u súdu presvedčenie, že je pokračujúcou hrozbou pre svoje deti a nie je na mieste ho žiadnym spôsobom, a to ani poskytovaním mu informácií o deťoch, do života detí začleňovať. Práve naopak, neinformovanie otca o maloletých deťoch je do budúcnosti (po ukončení výkonu jeho trestu) spôsob, ako deti pred jeho kontaktovaním a ďalším vplyvom uchrániť. Zo všetkých uvedených dôvodov návrh otca zamietol.

5. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu v zmysle § 52 a § 57 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporného poriadku (ďalej len „CMP“).

III. Obsah odvolania rodičov a vyjadrení k odvolaniam

6. V zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka, a to voči výroku II., z dôvodu, že počas manželstva aj napriek prosbám matky, aby sa neobnažoval otec pred deťmi, nechodil pred deťmi v ženskom spodnom prádle, že to zle vplýva na ich vývin, matku neposlúchol. Matka je toho názoru, že je pre nich zlý príklad a mohlo by to viesť k tomu, že otcovu úchyľku budú považovať za normálnu, s čím matka nesúhlasí. Matka zdôraznila, že otec maloleté deti degradoval na vec, aby si ukojil svoje zvrátené sexuálne pohnútky, čo je neakceptovateľné. Jeho výchovné praktiky matka odmietala (krik, bitka). Deťom nadával, matku znásilňoval, bil ju aj v tehotenstve, pred deťmi vykrikoval, že ju zabije. Poukázala na to, že aj z práce bol prepustený z dôvodu, že bol zachytený na kamere, ako nahý behal v hale v práci vo firme C.. Zneužíval rodičovskú zodpovednosť, ohrozil telesný a duševný vývoj všetkých maloletých detí, vrátane synov. Úmyselne sa vyhol plateniu vyživovacej povinnosti, aj keď mal dostatok finančných prostriedkov. Matka nemôže dopustiť, aby otec zvädzal maloleté deti k nemorálnemu spôsobu života a týral ich. Maloletému Z. ublížil tým, že bolo na neho podané trestné oznámenie a materská škola Ž., kde sa údajne dopustil sexuálneho obťažovania, ho vylúčila z materskej školy. Deti veľmi vnímajú tlak kvôli trestnej činnosti otca, všetko si odnášajú a práve z dôvodu otcovej trestnej činnosti, ktorej sa dopustil na dcérach, kvôli jeho ďalšej trestnej činnosti prechovávanie detskej pornografie, aj chlapčenskej, bol najmladší syn vylúčený z materskej školy. Momentálne navštevuje materskú školu D. O., kde je jediné dieťa bielej pleti, ostatné deti sú rómskeho pôvodu. Ďalej poukázala na rozhovor s najstaršou dcérou otca maloletých detí, ktorá pochádza z prvého manželstva, ktorá jej povedala závažné informácie. Už v čase, keď boli s otcom maloletých manželia, robil prieky bývalej manželke a jej deťom, písal sťažnosti na úrady, čo bolo veľmi ponižujúce. Otec matku vťahuje do situácií, v ktorej sa nachádza sám, čím ubližuje aj maloletým deťom. Deti sa hanbia, že je ich otec a je vo väzení. Rovnako pociťovali veľkú hanbu, keď vyšiel článok o čine, ktorý spáchal odporca v denníku G.. Najmladší syn konanie svojho otca spracováva tak, že okoliu tvrdí, že nemá otca, starší syn o ňom nerozpráva vôbec. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok vo vzťahu k napadnutému výroku II. tak, že pozbaví výkonu rodičovských práv a povinností otca aj vo vzťahu k maloletým synom, eventuálne rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec vráti súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj otec maloletých detí, podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vo vzťahu k maloletému A. V. Z., podľa jeho názoru, neboli naplnené podmienky stanovené Zákonom o rodine pre pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností, resp. pre obmedzenie. Otec potvrdil, že Mestský súd Košice rozsudkom č.k. 8T/18/2024-558 zo dňa 10.9.2024, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.9.2024, schválil dohodu o vine a treste, kde sa otec k tam uvedeným skutkom priznal a konanie oľutoval a na základe ktorej bol otec maloletých uznaný vinným z tam uvedených trestných činov a bol mu uložený príslušný trest. Zároveň poukazuje na to, že rozsudkom súdu prvej inštancie sp.zn. 80P/110/2023 zo dňa 25.9.2024 bolo manželstvo rodičov rozvedené a na čas po rozvode bola uzavretá dohoda rodičov, v zmysle ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletými deťmi bol zakázaný. Otec maloletých detí, ako aj Centrum právnej pomoci, kancelária G., majú preto za to, že od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností nenastala vo veci žiadna zmena, ktorá by si vyžadovala zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností s tým, že matka pozbavenie rodičovských práv nenavrholala v rozvodovom konaní a nenavrhol to ani kolízny opatrovník, pričom otec dobrovoľne a v záujme rýchleho ukončenia rozvodového konania súhlasil so zákazom styku. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniam sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a navrhuje ho v celom rozsahu potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania oboch rodičov.

10. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovacím rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku prvej inštancie, s ktorým tvorí jeden celok (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/40/2018 zo dňa 18.07.2018).

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Rozsudok súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie

správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty rodičov v odvolaní.

12. Podľa § 38 ods. 2, 4 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života, b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa. Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

13. Podľa § 39 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

14. Pozbavenie rodičovských práv je najtvrdší zásah do rodičovských práv a súd k nemu pristupuje len výnimočne, keď miernejšie opatrenia nestačia a je to v nevyhnutnom záujme dieťaťa. Typickými dôvodmi, pre ktoré môže súd rodiča pozbaviť rodičovských práv a povinností, sú závažné zneužívanie rodičovských práv, najmä fyzické, psychické alebo sexuálne týranie dieťaťa, nútenie dieťaťa k protiprávnej činnosti, žobranie alebo práci, manipulácia dieťaťa spôsobujúca vážnu ujmu jeho vývoju; hrubé a dlhodobé zanedbávanie rodičovských povinností, napríklad rodič sa o dieťa dlhodobo nezaujíma (žiadny kontakt, starostlivosť), neplní si vyživovaciu povinnosť bez vážneho dôvodu, ignoruje základné potreby dieťaťa (zdravie, vzdelanie, bývanie); ohrozovanie zdravého vývinu dieťaťa, napríklad závislosť rodiča od alkoholu, drog alebo hazardu, násilné správanie v rodine, životný štýl rodiča nezlučiteľný s výchovou dieťaťa; zneužívanie dieťaťa na vlastný prospech, najmä majetkový, neoprávnené nakladanie s majetkom dieťaťa, zadlžovanie dieťaťa, zneužívanie jeho príjmov; úmyselné páchanie trestnej činnosti voči dieťaťu alebo v jeho prítomnosti, najmä trestné činy proti životu, zdraviu, ľudskej dôstojnosti či rodine. Súd vždy skúma konkrétny dopad na dieťa, nie „vinu“ rodiča. Musí ísť o závažné, opakované alebo trvalé konanie, nie o jednorazové zlyhanie. Ak postačuje miernejší zásah (napr. obmedzenie rodičovských práv), súd pozbavenie nesmie uložiť.

15. Pri posudzovaní splnenia podmienok na zásah do výkonu rodičovských práv a povinností odvolací súd vychádzal z ustanovení § 38 ods. 2 a ods. 4 Zákona o rodine, ktoré je potrebné vykladať reštriktívne, avšak vždy so zreteľom na nadradený princíp najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa a povinnosť súdu predchádzať vzniku alebo prehĺbovaniu ujmy na jeho psychickom, emocionálnom a morálnom vývine. V prípade maloletých dcér bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že otec svoje rodičovské práva a povinnosti voči nim hrubo zneužil tým, že sa dopustil ich sexuálneho zneužívania, teda konania, ktoré zákon výslovne subsumuje pod dôvody uvedené v § 38 ods. 4 Zákona o rodine, a ktoré predstavuje najzávažnejšiu formu zásahu do telesnej integrity, dôstojnosti a zdravého vývinu dieťaťa. Za tejto dôkaznej situácie bol zásah vo forme pozbavenia výkonu rodičovských práv a povinností nielen primeraný, ale nevyhnutný, keďže akýkoľvek miernejší zásah by nebol spôsobilý zabezpečiť deťom elementárne bezpečie a ochranu pred opätovnou viktimizáciou.

16. Vo vzťahu k maloletým synom však odvolací súd považuje za rozhodujúce rozlišovanie medzi samotnou existenciou mimoriadne závažnej trestnej činnosti otca a jej konkrétnym dopadom na každé z maloletých detí jednotlivo. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by sa otec voči maloletým synom dopustil konania napĺňajúceho znaky týrania, zneužívania alebo iného zlého zaobchádzania v zmysle § 38 ods. 4 Zákona o rodine, a preto by aplikácia najprísnejšieho zásahu pozbavenia výkonu rodičovských práv nebola udržateľná. Zároveň však nemožno prehliadnuť, že právoplatné odsúdenie otca za sexuálnu trestnú činnosť voči vlastným deťom, ako aj prechovávanie detskej pornografie, vrátane materiálov zobrazujúcich maloletých chlapcov, objektívne svedčí o dlhodobom neusporiadanom spôsobe života v zmysle § 38 ods. 2 písm. a) Zákona o rodine a vytvára zvýšené riziko ohrozenia priaznivého vývinu maloletých synov, ktoré si vyžaduje preventívny a ochranný zásah zo strany súdu.

17. Odvolací súd preto považuje obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností otca vo vzťahu k maloletým synom za zákonné, primerané a v súlade s princípom proporcionality, keďže zvolený rozsah obmedzenia (osobná starostlivosť, styk a zastupovanie maloletých) reflektuje povahu identifikovaných rizík a súčasne ponecháva otvorený priestor pre budúce prehodnotenie rozsahu zásahu v závislosti od

vývoja osobnostných pomerov otca, jeho resocializácie, ako aj aktuálnych potrieb a záujmov maloletých detí. Takto koncipované rozhodnutie nesleduje sankčný cieľ voči rodičovi, ale výlučne ochranný účel vo vzťahu k maloletým deťom, pričom zabezpečuje ich právo na bezpečné prostredie, stabilitu a nerušený vývin bez rizika ďalšej ujmy.

18. Odvolací súd pri výklade a aplikácii § 38 ods. 2 a ods. 4 Zákona o rodine vychádzal z toho, že zásahy do výkonu rodičovských práv a povinností majú v prvom rade ochranný a preventívny charakter a nesledujú represiu rodiča za jeho minulé konanie, ale výlučne zabezpečenie priaznivého a bezpečného vývinu maloletého dieťaťa. V konaniach tohto druhu je súd povinný zohľadniť nielen už vzniknutú ujmu, ale aj reálne a objektívne riziko jej opakovania alebo prehlbovania, pričom v prípade sexuálnej trestnej činnosti páchanej rodičom na vlastných deťoch ide o riziko mimoriadne vysokej intenzity, ktoré odôvodňuje zvýšenú mieru opatrnosti zo strany súdu.

19. Vo vzťahu k maloletým dcéram bolo nepochybne preukázané, že otec sa dopustil konania, ktoré predstavuje extrémnu formu zneužitia rodičovských práv a povinností, a to sexuálnym zneužívaním detí, ktoré sú voči rodičovi v osobitne zraniteľnom postavení závislosti a dôvery. Takéto konanie nenapráva iba jednorazový exces vo výchove, ale zásadne diskvalifikuje rodiča z ďalšieho výkonu rodičovských práv, keďže narušuje samotný základ rodičovskej roly ako zdroja ochrany, bezpečia a emocionálnej istoty dieťaťa. V týchto prípadoch je pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností nevyhnutným a jediným primeraným opatrením, ktoré zodpovedá nielen vnútroštátnej právnej úprave, ale aj medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky v oblasti ochrany práv detí.

20. Vo vzťahu k maloletým synom odvolací súd považuje za rozhodujúce, že hoci nebolo preukázané, že by otec voči nim vykonal konkrétne konanie napíňajúce znaky zneužívania v zmysle § 38 ods. 4 Zákona o rodine, nemožno abstrahovať od celkového osobnostného profilu otca, jeho dlhodobého spôsobu života a povahy trestnej činnosti, za ktorú bol právoplatne odsúdený. Skutočnosť, že otec spáchal sexuálne trestné činy na vlastných dcérah a zároveň prechovával detskú pornografiu vrátane materiálov zobrazujúcich maloletých chlapcov, objektívne zakladá zvýšené a pretrvávajúce riziko ohrozenia psychického, emocionálneho a morálneho vývinu maloletých synov, ktoré súd nemôže ignorovať bez porušenia svojej povinnosti konať preventívne a v najlepšom záujme detí. V tomto kontexte nemožno rozhodovanie súdu redukovať na formalistické posudzovanie absencie priameho útoku voči konkrétnemu dieťaťu, ale je potrebné hodnotiť aj sekundárnu viktimizáciu, dlhodobé psychické dopady rodinného prostredia poznačeného sexuálnym násilím a objektívnu neschopnosť rodiča vytvárať bezpečné výchovné prostredie. Už samotná existencia právoplatného odsúdenia otca za sexuálne trestné činy voči deťom zásadne narúša jeho rodičovskú spôsobilosť, a to aj vo vzťahu k tým maloletým deťom, ktoré sa nestali priamymi obeťami trestnej činnosti.

21. Matka vo svojom odvolaní napadá rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, že otec nebol pozbavený výkonu rodičovských práv aj vo vzťahu k maloletým synom, pričom poukazuje na jeho agresívne správanie, násilie v rodine, zneužívanie a negatívny vplyv na psychiku detí, a žiada, aby odvolací súd pozbavil otca rodičovských práv aj vo vzťahu k synom. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že v konaní boli preukázané závažné skutky otca vo vzťahu k jeho dcéram, a to sexuálne zneužívanie, za ktoré bol právoplatne odsúdený, ako aj prechovávanie detskej pornografie. Tieto skutky bezpochyby odôvodňujú pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k dcéram. Vzťah otca k maloletým synom však bol predmetom samostatného posúdenia a z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by sa otec dopustil trestnej činnosti, týrania, zneužívania, zanedbávania alebo iného zlého zaobchádzania voči synom, ani že by výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k nim závažným spôsobom zanedbával napriek predchádzajúcim upozorneniam. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že ustanovenie § 38 ods. 4 Zákona o rodine vyžaduje naplnenie podmienok pozbavenia výkonu rodičovských práv vo vzťahu ku konkrétnemu maloletému dieťaťu, a nie všeobecne vo vzťahu k všetkým deťom rodiča. Preto je možné, aby súd v záujme ochrany maloletých synov pristúpil k primeranému obmedzeniu výkonu rodičovských práv, nie však k ich pozbaveniu, pokiaľ nebol preukázaný dôvod podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine.

22. Otec vo svojom odvolaní namieta, že vo vzťahu k maloletým synom neboli naplnené podmienky pre obmedzenie, ani pozbavenie rodičovských práv, pričom poukazuje na to, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv (v rozvodovom konaní) nedošlo k zmene pomerov a že rodičia uzavreli dohodu o zákaze styku, ktorú otec dobrovoľne akceptoval. Odvolací súd však v tejto súvislosti poukazuje, že

kým skutočnosť, že styk bol dohodou alebo rozhodnutím súdu zakázaný, sama o sebe neznamená, že neexistujú dôvody na ďalšie právne opatrenia v záujme detí. Zistené okolnosti poukazujú na trvalo neusporiadaný spôsob života otca a na reálne riziko, že by jeho osobnosť a spôsob života mohli v budúcnosti negatívne vplyvať na morálny, psychický a sociálny vývin synov, najmä vzhľadom na prechovávanie detskej pornografie s obsahom maloletých chlapcov. Odvolací súd tiež prihliadol na potrebu ochrany maloletých pred akýmkoľvek rizikom opätovného kontaktu s osobou, ktorá bola právoplatne odsúdená za sexuálne zneužívanie, a to aj s ohľadom na možnosť sekundárnej ujmy, stigmatizácie a ďalšieho psychického zaťaženia detí.

23. Odvolací súd osobitne zohľadňuje aj riziko sekundárnej viktimizácie maloletých detí, ktoré v tomto prípade vyplýva z ich priamej spätosti s trestnou činnosťou otca, ako aj z faktu, že okolité prostredie (škola, komunitné vzťahy, mediálny záujem) je na túto skutočnosť citlivé a dieťa v ňom nemá možnosť situáciu kontrolovať. Z výpovedí matky a z podkladov v spise vyplýva, že u maloletého syna došlo k vylúčeniu z materskej školy v dôsledku obvinení súvisiacich s rodinným konaním, pričom jeho ďalšie vzdelávacie zaradenie sa udialo v prostredí, kde je jediné dieťa odlišného etnického pôvodu, čo objektívne zvyšuje riziko sociálnej izolácie, stigmatizácie a psychickej záťaže. Zároveň je zrejmé, že deti vnímajú okolie a mediálne spracovanie prípadu (uvedené v denníku G.) ako zdroj hanby a stresu, pričom najmladší syn sa s tým vyrovnáva tak, že odmieta existenciu otca a starší syn o ňom prestal hovoriť. Takéto správanie je typickým znakom detí, ktoré sa snažia ochrániť samé seba pred ďalšou psychickou ujmom, a zároveň naznačuje, že kontakt s otcom by mohol viesť k opätovnému prehlbovaniu traumatu, stigmatizácie a pocitu zodpovednosti za konanie rodiča. V tomto kontexte nie je rozhodujúce, či maloleté dieťa bolo priamou obeťou trestnej činnosti, ale či jeho psychická pohoda, pocit bezpečia a stabilita prostredia môžu byť ohrozené už samotnou existenciou rodiča v jeho živote v pozícii nositeľa rodičovských práv. Súd preto považuje za nevyhnutné vytvoriť deťom ochranný rámec, ktorý minimalizuje ich vystavenie ďalším stresovým podnetom, zabraňuje ich opätovnému vtiahnutiu do traumatických okolností a umožňuje im spracovať situáciu spôsobom primeraným ich veku a vývinovej úrovni, bez tlaku na udržiavanie alebo obnovovanie vzťahov, ktoré sú objektívne spojené s prežívaním hanby, strachu alebo vnútornej neistoty. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že právo rodiča na informácie o dieťati a na kontakt s ním nemožno vnímať izolovane od práva dieťaťa na ochranu súkromia, bezpečie a stabilitu, a preto súd považuje za nevyhnutné minimalizovať akékoľvek faktory, ktoré by mohli viesť k ďalšej sekundárnej ujme, či už priamym kontaktom alebo nepriamym vplyvom cez sociálne a mediálne prostredie.

24. Za daného stavu odvolací súd nevzhladol opodstatnenosť podaných odvolacích dôvodov, súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým pozbavuje otca výkonu rodičovských práv vo vzťahu k maloletým dcéram, obmedzuje výkon rodičovských práv otca vo vzťahu k maloletým synom, ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Zároveň potvrdzuje zamietnutie návrhu otca na uloženie povinnosti matke pravidelne informovať ho o podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí, nakoľko by takáto povinnosť mohla viesť k ďalšiemu narušeniu súkromia a stability detí a k zvýšeniu rizika sekundárnej ujmy.

25. O trovách prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania, rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovení § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).